

Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd för socialnämndernas ansvar för barn och unga som tas emot i familjehem, jourhem eller hem för vård eller boende

Samhällets Styvbarns remissvar 7 juni 2012

Samhällets Styvbarn inbjöds den 7 maj 2012 att lämna remissvar på förslaget till ”Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd för socialnämndernas ansvar för barn och unga som tas emot i familjehem, jourhem eller hem för vård eller boende”. Styrelsen utsåg den 12 maj en arbetsgrupp under ledning av Yvonne Palm för utarbetande av förslag till remissvar. Förslaget diskuterades och godkändes den 2-3 juni 2012, varefter det insändes till Socialstyrelsen.

Remissvar dnr. 6.1-24822/2012

Till Socialstyrelsen

Remissvar angående ”Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd för socialnämndernas ansvar för barn och unga som tas emot i familjehem, jourhem eller hem för vård eller boende”.

Riksförbundet för Samhällets Styvbarn välkomnar att Socialstyrelsen utfärdar föreskrifter och allmänna råd på detta område, och lämnar följande remissvar.

1 kap. Tillämpningsområde

Samhällets Styvbarn instämmer i förslagen i detta kapitel, men vill ha en skrivning som återspeglar den synpunkt på definitionen av unga som finns i vårt svar till kap 8.

2 kap. Ledningssystem

Samhällets Styvbarn instämmer i de förslag som ges i detta kapitel för att säkra processer och rutiner kring arbetet med omhändertagna barn och unga.

3 kap. Planering och egenkontroll

3 §. Egenkontroll

Samhällets Styvbarn anser att de allmänna råd som här ges och som rör insamling av uppgifter, som socialnämnden och socialtjänsten behöver för en bättre egenkontroll av sin verksamhet, ska lyftas från allmänna råd till föreskrift, från 'bör' till 'ska'.

Lämplig utbildning och erfarenhet

Samhällets Styvbarn tillstyrker förslaget, eftersom det finns socialsekreterare som arbetar på detta område men har liten eller kort erfarenhet av dessa frågor. Men vi vill dessutom se att en specialistkompetens inrättas för dem som arbetar med dessa frågor.

I övrigt instämmer riksförbundet i förslagen i 3 kap.

4 kap. Utredning av familjehem

I 1 § vill vi se ett tillägg om att barnets egen mening ska efterfrågas, samt att det ska finnas en möjlighet till provboende i det tilltänkta familjehemmet. En ny mening bör tillfogas andra stycket: "Nämnden ska även efterhöra barnets/den unges egen inställning till familjehemmet och dessutom kunna erbjuda barnet/den unge provboende i hemmet innan beslut om placering tas."

I 2 § vill vi att inhämtandet av uppgifter ur Rikspolisstyrelsens belastnings- och misstankeregister ska vara obligatoriskt, alltså att det allmänna rådet ska lyftas till en föreskrift.

I 3 §, om uppgifter som utredningen av hemmets lämplighet ska innehålla, vill vi se en femte punkt: "5. Inställning till uppdraget hos i familjehemmet redan placerade barn. Dessas inställning till familjehemmet ska också efterhöras."

Ett nytt barn i familjen kan påverka det redan placerade barnet och dess känslor inför placeringen. Genom att prata med det redan placerade barnet får utredaren också större kunskap om lämpligheten av familjehemmet.

I 5 §, Informationskällor, vill vi att de allmänna råden, att hämta uppgifter från kronofogdemyndighet, försäkringskassa och registeruppgifter hos socialnämnder, ska höjas till föreskrift, att 'bör' blir 'ska'.

Riksförbundet vet att det finns placerade barn som hade kunnat skyddas mot övergrepp eller försummelser om registeruppgifter inhämtats om de tilltänkta familjehemmen.

I övrigt instämmer riksförbundet i förslagen i 4 kap.

5 kap. Bedömning inför beslut om vård

Riksförbundet instämmer i förslagen i detta kapitel.

6 kap. Råd, stöd och annan hjälp enligt 6 kap. 7§ SOL

Riksförbundet önskar ett förtydligande i första stycket, där det nu skrivs om stöd åt vårdnadshavaren i föräldrarollen. Vi vill se att stödet omfattar biologiska föräldrar även i fall att en vårdnadsöverflyttning skett. Vi vill därför att orden "ge vårdnadshavaren stöd i föräldrarollen" ändras till "ge biologiska föräldrar och vårdnadshavare stöd i föräldrarollen".

I övrigt instämmer riksförbundet i förslagen i detta kapitel.

7 kap. Planera och följa vården

§ 1. Det är bra att föreskriften tydligt utsäger att barnet/den unge, samt hans eller hennes vårdnadshavare, ska inkluderas i arbetet med att upprätta, följa upp och revidera genomförandeplanen. Här har det brustit, enligt uppgifter från familjehemsplacerade barn, bl.a. i samtal inför förarbetena till Barnskyddsutredningen.

§ 2. Vi finner det självklart att genomförandeplanen ska, och inte bara bör, kompletteras med förberedelser för tiden efter placeringens avslutning. Vi föreslår att det allmänna rådet lyfts till föreskrift.

§ 3. Riksförbundet anser att de allmänna råden här ska höjas till föreskrifter, förändras från 'bör' till 'ska'.

Vi anser även att formuleringen att barnet/den unge ska "få hjälp med de problem som har föranlett placeringen" ska omformuleras, så att den inte skuldbelägger det placerade barnet/den unge.

§ 4. Riksförbundet anser att de allmänna råden om information till barnet/den unge ska lyftas till föreskrifter, med tillägget att informationen ska ges med hänsyn till barnets/den unges ålder: "Barnet eller den unge ska, med hänsyn tagen till dess ålder, informeras om vilka rättigheter han eller hon har", osv.

I övrigt instämmer riksförbundet i förslagen i detta kapitel.

8 kap. Stöd och hjälp enligt 5 kap. 1 § SoL sedan vård och fostran utanför det egna hemmet har upphört

Riksförbundet vill att dessa allmänna råd lyfts till föreskrifter, så att de bättre återspeglar såväl anförda paragraf i SoL som de ungas behov: "Socialnämnden skall ... i sin omsorg om barn och ungdom tillgodose det särskilda behov av stöd och hjälp som kan finnas sedan vård och fostran utanför det egna hemmet upphört." Denna skyldighet ska vara obligatorisk, om inte den unge själv fransäger sig stödet och hjälpen.

Som ett allmänt råd vill vi se tillagt att kommunerna bör ge sådant stöd och hjälp tills den unge fyller 23 år.

9 kap. Undantagsbestämmelse

Riksförbundet har här inga synpunkter.

Detta remissvar har utarbetats av en arbetsgrupp inom riksförbundets styrelse, ledd av förbundssekreterare Yvonne Palm, och uttrycker Samhällets Styvbarns åsikt.

Stockholm 7 juni 2012

/Benny Jacobsson, förbundsordförande/